

+Europa

10

**preguntes i
respostes
sobre l'Estratègia
socioeconòmica
EUROPA 2020**

**Ricard Bellera, Francisco Luis Benítez,
Susana Borràs, Joan Manuel Cabezas,
Ricard Jiménez, Joaquim Millan,
Esther Niubó, Laura Pelay,
Arnau Queralt, Pau Solanilla**

Consell Català del Moviment Europeu

Amb el suport i amb la col·laboració de

**Generalitat
de Catalunya**

**Diputació
Barcelona**

Director publicació: **Joaquim Millan i Alegret**
Coordinadora publicació: **Sandrine Gloaguen**

10 preguntes i respostes sobre l'Estratègia socioeconòmica EUROPA 2020

© Consell Català del Moviment Europeu

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia i el tractament informàtic, resta rigorosament prohibida sense l'autorització dels titulars del *copyright*, i estarà sotmesa a les sancions establertes a la llei.

La informació i les opinions contingudes en aquest informe procedeixen de fonts que considerem fiables. Aquest document té com a propòsit informar, per la qual cosa el Consell Català del Moviment Europeu no es responsabilitza de l'ús que del mateix es faci.

Disseny i maquetació: Josep Guillín
E-mail: estudi13@estudi13.com

Impressió: Prin-Center, SA.

Dipòsit Legal: B-23632-2011

Consell Català del Moviment Europeu

Provença, 281, 2n 6a - 08037 Barcelona
Tel. 93 487 98 15
www.ccmeur.cat - info@ccmeur.cat

Aquesta publicació **+Europa** respon a la voluntat del Consell Català del Moviment Europeu d'oferir una eina per apropar els assumptes europeus d'interès a la ciutadania i a l'àmbit local de forma senzilla i comprensible.

Des dels inicis, quan aleshores el director de la publicació era Joan Martí i Monllor, fins avui, la seva finalitat ha estat molt clara, fer **+Europa** i fer-ho fàcil per a la ciutadania.

Així mateix, volem agrair a totes aquelles persones i institucions, organitzacions i entitats que han donat suport a aquesta iniciativa i que ens han ajudat a aconseguir el nostre objectiu.

No obstant això, cal afegir afegir que les opinions expressades en els articles d'aquesta publicació no reflecteixen necessàriament les d'aquestes organitzacions, institucions i entitats sinó que són responsabilitat exclusiva dels seus autors.

01 Què ha passat des de l'agenda de Lisboa 2010 a l'Estratègia econòmica EUROPA 2020?

Joaquim Millan

A la Cimera de Lisboa de març de 2000, es va acordar un nou objectiu estratègic per a la Unió Europea: «convertir-la en l'economia més competitiva del món abans de 2010». Entre d'altres, es van aprovar mesures econòmiques dirigides a l'obertura dels mercats, de diversos béns i serveis, alhora que es protegien els consumidors, els assalariats, el medi ambient i els serveis públics bàsics. La realització d'aquest objectiu requeria una estratègia global, ja que es tractava de preparar la transició cap a una societat i una economia fonamentades sobre el coneixement, i per això va ser fonamental l'impuls de la societat de la informació, de la recerca i el desenvolupament, i reforçar la competitivitat i la innovació per millorar el mercat interior. També calia modernitzar el model social europeu invertint en recursos humans i lluitant contra l'exclusió social. Per últim, s'havia de mantenir sana l'evolució de l'economia i les perspectives favorables de creixement progressiu de les polítiques macroeconòmiques. La finalitat era aconseguir per l'any 2010 una «Europa més competitiva i amb més i millors llocs de treball».

El Consell Europeu de Göteborg de juny de 2001 va afegir una dimensió ecològica a tots aquests objectius. Calia «examinar d'una manera coordinada les conseqüències econòmiques, socials i ecològiques de totes les polítiques i que s'han de tenir en compte en tots els processos de decisió».

Aquestes tres dimensions van constituir el que coneixem per «desenvolupament sostenible».

Una dimensió econòmica, que havia de preparar la transició cap a una economia competitiva, dinàmica i basada en el coneixement.

Una dimensió social, que havia de permetre modernitzar el model social europeu gràcies a la inversió en educació i formació, per posar en pràctica una política activa per a l'ocupació amb la finalitat de facilitar el pas a l'economia del coneixement, alhora que s'havia de lluitar contra l'exclusió social.

I una dimensió mediambiental, que va posar l'accent en el fet que el creixement econòmic ha d'anar dissociat de la utilització dels recursos, especialment els mediambientals.

El balanç esbossat, a mig camí, per Wim Kok, antic primer ministre dels Països Baixos, va demostrar que els indicadors utilitzats en el mètode obert de coordinació van fer perdre de vista la jerarquització dels objectius i que els resultats assolits eren mediocres.

A mig trajecte del programa, a la Comissió Europea, presidida per José Manuel Durao Barroso, es perceben les tímides reformes dels Estats membres i el gener de 2004 es fixen noves prioritats per reforçar l'agenda de Lisboa, obligant el Consell a donar un nou impuls destinat a centrar els esforços en la realització d'un creixement més fort i més durador i en la creació de més llocs de treball i de millor qualitat, simplificant el procés de coordinació.

Durant la passada Presidència espanyola del Consell de la Unió Europea (primer semestre de 2010), l'estratègia post-Lisboa 2010, va ser una de les seves prioritats.

Consolidar i avançar en la dimensió social europea, potenciant la construcció d'un espai amb més ocupació i amb ocupació de qualitat per a tots i més cohesionat socialment, van ser un dels objectius principals de la Presidència espanyola, que va considerar que per assolir aquests objectius era necessari un esforç coordinat i conjunt per part de tots els 27 estats membres i de totes les institucions europees, així com la implicació de totes les parts interessades, dels diferents nivells d'administració pública (regional i local) i, especialment, dels interlocutors socials (patronal i sindicats), a través del diàleg social i de les diverses organitzacions de la societat civil.

Aquesta decisió, com la d'incloure la lluita contra la pobresa i l'exclusió social, va quedar plasmada en l'Estratègia EUROPA 2020.

La Presidència espanyola també va impulsar la nova Agència Social Europea amb l'objectiu de facilitar l'aplicació i el desenvolupament de la pròpia Estratègia EUROPA 2020, i va aconseguir la consolidació i el progrés de la dimensió social de la Unió Europea, girant sobre dos eixos essencials: igualtat i innovació.

La Presidència espanyola va coincidir amb els objectius de la proposta de la Comissió Europea per a l'Estratègia EUROPA 2020 per trobar una sortida a l'actual crisi i un creixement econòmic sostenible i generador d'ocupació durant la propera dècada.

«Tenim la necessitat que Europa sigui capaç de competir en un món globalitzat, però sobre la base del coneixement i l'aposta per una economia inclusiva en la qual no es perdi el senyal d'identitat de la cohesió social».

Després de diversos debats, els caps d'estat o de govern de la Unió Europea, amb la proposta de la Comissió Europea com a base, van aprovar el 26 de març de 2010 les línies mestres de l'Estratègia EUROPA 2020. Tres prioritats que estan interrelacionades i es reforcen mútuament: «Una estratègia per a un creixement intel·ligent, sostenible i integrador». COM (2010) 2020, 3.3.2010.

Un creixement basat en el coneixement a partir de la innovació, l'educació i la societat digital. Un creixement integrador i una societat inclusiva d'acord amb alts nivells d'ocupació, formació i capacitació per als nous llocs de treball i la lluita contra la pobresa. I un creixement verd per a una economia competitiva i sostenible basant-se en la lluita contra el canvi climàtic, el desenvolupament de les energies renovables i la competitivitat.

L'Estratègia marca cinc principals objectius per aconseguir el 2020:

- Primer: el 75% de la població de 20 a 64 anys d'edat haurà de tenir ocupació.
- Segon: el 3% del PIB de la UE s'haurà d'invertir en R+D.
- Tercer: s'aconseguiran els objectius «20/20/20» en l'àmbit del clima i l'energia.
- Quart: la taxa d'abandonament escolar haurà de ser inferior al 10% i almenys el 40% dels joves haurà de tenir una qualificació o un diploma.
- Cinquè: hi haurà 20 milions de persones menys exposades al risc de la pobresa.

Per aconseguir aquests objectius, la Comissió Europea a través de l'Estratègia EUROPA 2020 ha proposat una sèrie de grans iniciatives. L'execució d'aquestes iniciatives és una prioritat compartida, i l'acció necessària s'haurà d'emprendre a tots nivells: comunitari, els estats membres, autoritats regionals i locals. Així mateix s'inclou la necessitat d'incorporar els agents socials i econòmics, com també la pròpia societat civil. La Comissió Europea demana als caps d'estat i govern que assumeixin la responsabilitat d'aquesta nova estratègia amb la finalitat de ser capaços d'aconseguir els seus objectius en el temps establert. Per això, s'han reforçat les funcions del Parlament Europeu i els mètodes de governabilitat per assegurar que els compromisos es tradueixin en l'acció eficaç sobre el terreny, alhora que la Comissió Europea realitzarà el seguiment d'aquest procés.

Tot seguit s'aniran analitzant els punts més important d'aquesta nova agenda Europa 2020.

02 Com ens beneficiarem de l'Estratègia de «unió per a la innovació» dins l'Europa 2020?

Ricard Jiménez

No podem ignorar el que està passant en aquests moments al nostre entorn a l'hora de donar resposta a qualsevol pregunta que conjugui els conceptes «benefici» i «Europa». Estem veient com l'economia del benestar sembla estar fonamentada en el creixement econòmic; amb una globalització expansiva de l'accés a tots els recursos (naturals i artificials, matèries primeres i coneixement, mà d'obra i tecnologia) el model d'indicadors de creixement econòmic locals respon clarament a una ferotge llei de competició més enllà dels mercats.

En aquest escenari és on els anomenats països desenvolupats hem cregut disposar d'un únic avantatge competitiu, la innovació, paraula de moda perenne amb la qual es vol concentrar l'arribada triomfal al mercat dels fruits de la creativitat (principalment la científica i tecnològica, però sense deixar-ne exemptes altres manifestacions).

Però la globalització també està escampant la ciència i la tecnologia als anomenats països en desenvolupament, i a una velocitat de vertigen, la d'Internet, la de la llum. En poc més d'una dècada hem vist com Occident no només ha sofert la deslocalització de la manufactura, també la de l'R+D (la Xina ja està al segon lloc del rànquing mundial de publicacions científiques i moltes multinacionals estan migrant les seves seus d'R+D cap a aquests països). A més dels avantatges competitius habituals (mà d'obra de baix cost, abundants recursos naturals, demografia adient, etc.), aquests països emergents compten ara amb un de nou, el que molt equivocadament pensàvem que només tindriem nosaltres, la gran capacitat d'innovació.

L'única via per continuar competint en aquesta arena passa per una Europa sòlida i cohesionada, i amb prou entusiasme com per poder reinventar-se el model de competències actual; perquè no és solament la nostra economia la que està en crisi, també arrosseguem crisis profundes en la cadena de valor que va de la recerca fonamental a la comercialització dels productes innovadors (R+D+i).

A l'Europa del 2020 es pretén arribar invertint el 3% del PIB en R+D (actualment s'està per sota del 2%). Paral·lelament, també s'ha de desenvolupar un indicador d'intensitat d'aquesta R+D+i sobre l'impacte en les activitats i la productivitat de les empreses. I també s'ha de fer front als grans reptes globals als que s'enfronta la nostra societat: canvi climàtic, energia, ús eficaç dels recursos, salut, evolució demogràfica, etc.

Sota l'iniciativa emblemàtica de «unió per a la innovació» s'està concentrant la nova política d'R+D+i europea. Es pretén aglutinar els esforços en «grans reptes» i evitar així l'atomització d'objectius. Això motivarà una revisió i consolidació dels actuals instruments de la UE destinats a donar suport a la innovació: Programes Marc d'R+D, Fons Estructurals, etc. Cal destacar també la iniciativa per crear la patent comunitària única i un tribunal especialitzat en patents; hem de ser més eficients a l'hora de protegir els fruits de la nostra recerca.

Ningú posarà en dubte l'obligació que tenim, com a ciutadans europeus que avancem cap al 2020 amb uns objectius comuns, de participar plenament i activament d'aquesta iniciativa d'innovació a escala europea. Però seran esforços en va si no revisem i enfortim les nostres polítiques nacionals (i autonòmiques) d'R+D+i per engranar correctament amb l'anterior. Tot i els recursos que ja s'hi han dedicat, tenim encara moltes assignatures pendents: cooperació universitat-empresa, generació de currículums i especialitzacions amb excel·lència internacional, difusió eficient de la recerca i la tecnologia, foment de l'esperit creatiu i emprenedor, prioritització de les inversions en generació de coneixement (incentius fiscals i nous ins-

truments financers), promoció de més inversions privades en R+D, industrialització local dels nostres invents, etc.

03 Educació i formació a la UE: per a un creixement intel·ligent i socialment inclusiu a Europa

Esther Niubó

Són importants l'educació i la formació per al conjunt de països de la Unió Europea?

L'educació i la formació són components fonamentals per al conjunt de polítiques d'un país. En primer lloc, promouen un creixement i una ocupació basats en el coneixement, que permeten adaptar-se als canvis que l'economia globalitzada i altament competitiva exigeix al món del treball, i milloren l'ocupabilitat de les persones; d'aquesta manera es redueix el risc de pobresa. En segon lloc, permeten disposar dels coneixements i les habilitats necessàries per entendre la complexitat del món en què vivim, expressar i compartir informació en diverses llengües, i aprofitar les noves oportunitats que la societat del segle XXI ofereix. I, en tercer lloc, són la millor eina per avançar socialment i transformar les desigualtats existents, a més de dotar les persones d'una educació sòlida en actituds i valors.

Quins són els principals problemes de la Unió Europea en matèria d'educació i formació?

A grans trets, la Unió Europea (UE) registra taxes d'abandonament (d'un 15% de mitjana –i d'un 31% a Espanya–) i de fracàs escolar molt elevades, i una baixa participació de la població adulta en l'educació contínua (d'un 8,5%). Igualment, pateix una manca de titulats superiors, atreu relativament pocs talents –ja que el mercat de treball dels investigadors és més restringit que a d'altres parts del món–, i hi ha poques dones en especialitats científiques i tecnològiques.

D'altra banda, si bé la despesa pública total en educació de la UE constitueix un 4,9% del PIB a la UE, una xifra comparable a la dels Estats Units (5%) i superior a la del Japó (3.6%), la inversió privada és molt inferior que la d'aquests països, i també la despesa europea per estudiant. Per tant, aquests factors fan que, de moment, la UE no sigui referent mundial ni pel que fa a inversió en economia del coneixement ni a resultats educatius.

Què és l'Estratègia Europa 2020? I què proposa en matèria d'educació i formació?

Després del fracàs de l'Estratègia de Lisboa, l'Estratègia Europa 2020 és la nova iniciativa comunitària per a un creixement intel·ligent, sostenible i integrador per sortir de la crisi i preparar l'economia de la Unió per a la propera dècada.

En matèria educativa, l'Estratègia Europa 2020 proposa reduir el percentatge d'abandonament escolar al 10% com a màxim, i incrementar el percentatge de població d'entre 30 i 34 anys que finalitza els estudis superiors del 31% a almenys un 40%, el 2020. De fet, això s'explica perquè, aquell any, un 85% de les feines a Europa requeriran una qualificació alta o mitjana i es perdran 12 milions de llocs de treball que afectaran els treballadors menys qualificats. A més, cal tenir en compte que, als països de l'OCDE, la població amb un títol d'educació superior té un avantatge salarial mitjà de més del 50% respecte a la resta.

D'altra banda, l'Agenda Europa 2020 dissenya un conjunt de grans iniciatives emblemàtiques, com l'anomenada «Joventut en moviment», que pretén promoure la mobilitat dels estudiants i aprenents a Europa, amb l'objectiu de millorar la qualitat i els resultats dels sistemes educatius dels diferents països, i facilitar l'accés de la joventut al mercat de treball europeu.

Com pretén aconseguir una millora en matèria d'educació i formació, l'Estratègia Europa 2020?

En primer lloc, fent realitat l'aprenentatge permanent, tenint en compte els reptes que planteja el canvi demogràfic i la necessitat d'actualitzar i desenvolupar les qualificacions per tal d'adaptar-les a unes circumstàncies econòmiques, laborals i socials canviants, a través de mecanismes d'aprenentatge més flexibles.

En segon lloc, millorant la qualitat i l'eficàcia de l'educació i la formació, perquè tothom acrediti unes competències clau, parant especial atenció a l'aprenentatge d'idiomes.

En tercer lloc, promovent l'equitat, la cohesió social i la ciutadania activa, des de la primera infància, abordant els casos d'exclusió social que afecten –en especial– l'alumnat d'origen migrant i amb necessitats especials.

I finalment, reforçant la creativitat i la innovació a tots els nivells educatius i formatius, per millorar la capacitat d'Europa de competir en l'àmbit internacional; i millorant la comunicació i la mobilitat entre el món acadèmic i empresarial.

04 Agenda Digital Francisco Luis Benítez

L'Agenda Digital per a Europa té per objectiu obtenir uns beneficis econòmics i socials de caràcter sostenible, inclosius i innovadors, que derivin d'un mercat únic digital basat en una xarxa ultraràpida i en unes aplicacions interoperables entre els usuaris, els operadors i els gestors dels sistemes.

Aquesta és la filosofia de l'Agenda, basada en set grans eixos d'actuació que,

ahora, reflecteixen la necessitat d'acabar amb set obstacles detectats que dificulten la competitivitat i el creixement europeus.

El 26 d'agost del 2010 es va aprovar la Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions, COM (2010) 245 final/2, que aprovava l'estratègia digital per a Europa dintre de l'Estratègia 2020 de la Unió Europea.

Aquesta estratègia està supeditada a la necessitat de crear un espai d'innovació europeu basat en les TIC i en la idea de la sostenibilitat de tots els productes i serveis que s'originin; reforça el concepte segons el qual, per ser competitius en el mercat global, no només haurem de treballar més i millor, sinó que a més, hauríem de treballar amb més intel·ligència col·lectiva.

El que pretén l'ADE és ampliar l'ús de les TIC a tots els àmbits en l'estratègia de creixement de la Unió Europea, tot articulant una sèrie d'accions i mesures que conduixin a un creixement intel·ligent, sostenible i inclusiu a escala global.

Convé destacar, com a prioritària, la necessitat de crear un mercat únic digital, que sigui dinàmic i flexible davant l'aparició de noves tecnologies i dels nous usos que puguin tenir. A més, aquest mercat únic s'ha de recolzar en una xarxa ultraràpida de connexió a Internet, tenint en compte que el 2020 el total de la població europea disposarà almenys d'una connexió de 30 Mb per segon, i almenys el 50% dels europeus disposaran d'una xarxa de més de 100 Mb per segon.

Per profunditzar en el mercat únic digital, es generarà un sistema que permeti la interoperabilitat entre operadors, sistemes i aparells a fi de simplificar-ne la utilització, i es crearà a més una ZUPE (Zona Única de Pagament en Euros) que no imposi barreres materials a les interaccions de ciutadans i empreses en la xarxa. Així mateix, s'haurà de millorar la seguretat de la xarxa, prevenint atacs i protegint les dades personals, i també caldrà desenvolupar un sistema de confiança europeu sobre l'ús de la xarxa, per part d'usuaris i pimes. Per a això, es crearà el segell de «*Marques de confiança en línia*», per impulsar els negocis en línia.

A més, atès que el sector TIC suposa el 5% del PIB de la UE malgrat que representi un 20% de la productivitat general, es prendran mesures per establir noves estratègies d'I+D+i públiques i privades destinades especialment a les pimes europees, mitjançant la creació de plataformes obertes d'innovació i coneixement, basades en el desenvolupament de serveis i productes gràcies a la informàtica en núvol.

Per descomptat, un dels reptes més importants serà el de garantir mesures d'inclusió i alfabetització digital permanents, que ajudin a desenvolupar un aprenentatge continu per poder usar les noves tecnologies, així com reforçar la formació i la capacitació professionals dels futurs treballadors del sector. Es preveu que es necessitaran 700.000 nous professionals de les tecnologies de la informació en aquesta dècada.

Amb l'Agenda Digital per a Europa, la UE pretén acabar amb la fragmentació dels mercats digitals i la seva falta d'interoperabilitat, que els fa poc competitius enfront dels EUA, el Japó, la Xina o les noves economies emergents. A més, es pretén fer una inversió en xarxes de nova generació, per garantir més velocitat en la transmissió de les dades i fer més difícil la cibercriminalitat. D'altra banda, es pretén disminuir la insuficiència dels esforços de l'I+D+i d'aquest sector a Europa, davant la competència internacional, amb la idea de doblar el pressupost actual al final de la dècada, a fi d'evitar les pèrdues d'oportunitats competitives i d'aprofitar els avantatges que aquest sector aporta per afrontar els reptes socials d'Europa, com ara l'envelliment demogràfic, el canvi climàtic i les amenaces al medi ambient o la protecció del patrimoni cultural europeu, per posar-ne algun exemple.

En definitiva, l'Agenda Digital per a Europa pretén fer d'Europa en aquesta dècada un centre neuràlgic del «creixement intel·ligent, sostenible i inclussiu» a escala mundial.

05 La lluita contra el canvi climàtic, una prioritat de l'Estratègia Europa 2020

Arnau Queralt

El canvi climàtic constitueix un dels principals reptes als quals la Unió Europea i els seus Estats Membres –i tota la comunitat internacional– han de fer front. Des de l'any 1991, quan es va publicar la primera estratègia comunitària per limitar les emissions de CO₂, les institucions comunitàries han impulsat actuacions per mitigar el canvi climàtic i adaptar-se als seus efectes. En aquest sentit, l'Estratègia Europa 2020 també assumeix aquest àmbit com a propi i es fa seus els objectius del Paquet Energia i Clima (conegut també com a Paquet 20/20/20) aprovat al 2008, que són:

- Reduir com a mínim en un 20% les emissions de gasos amb efecte hivernacle (GEH) en relació a les de l'any 1990 (objectiu que podria arribar fins al 30% si, en el marc d'un acord mundial sobre canvi climàtic, els estats desenvolupats es comprometessin a reduir les seves emissions de gasos en un percentatge comparable i les economies emergents ho fessin en funció de les seves responsabilitats i capacitats).
- Incrementar el consum d'energia procedent de fonts renovables fins al 20% (establint objectius de compliment obligatori per part dels estats membres) i garantir que un 10% del consum energètic del sector del transport sigui satisfet amb biocombustibles.
- Reduir el consum energètic en un 20% respecte al nivell previst per a l'any 2020 a través de l'increment de l'eficiència energètica.

L'Estratègia Europa 2020 incorpora actuacions concretes sobre canvi climàtic en la iniciativa *Una Europa que utilitzi de forma eficaç els recursos*, la qual té com a missió contribuir a deslligar creixement econòmic i utilització de

recursos, promoure una economia baixa en emissions de carboni, incrementar el consum d'energia procedent de fonts renovables, modernitzar el transport i promoure l'eficiència energètica, així com reforçar la resiliència de l'economia europea davant els riscos associats al canvi climàtic.

La iniciativa s'ha de desenvolupar a través d'un conjunt d'actuacions, entre les quals destaquen, en l'àmbit del canvi climàtic, les següents:

- Un full de ruta per a una economia baixa en carboni.
- L'aprovació de l'Estratègia Energia 2020 per a una energia competitiva, sostenible i segura.
- L'elaboració d'un pla europeu d'eficiència energètica per l'horitzó de l'any 2020.
- La revisió de la legislació sobre seguiment i presentació d'informes sobre emissions de GEH.
- L'elaboració d'un llibre blanc sobre el futur del transport.
- L'elaboració d'un paquet sobre infraestructures energètiques.
- L'impuls d'un pla estratègic sobre tecnologia aplicada al transport.

Entre aquestes mesures destaca especialment l'elaboració del full de ruta per a una economia baixa en carboni¹, que ha de permetre reduir entre un 80 i un 95% les emissions de GEH de cara a l'horitzó de l'any 2050. Aquest és el percentatge de reducció necessari per evitar que la temperatura del planeta s'incrementi en més de 2º C en relació a la que hi havia en l'època pre-industrial (límit a partir del qual es podrien produir efectes molt severs en el terreny ambiental, econòmic i social). Aquest full de ruta està orientat als sectors més emissors, entre els quals la generació d'energia, el transport, la construcció i l'agricultura.

06 Energies renovables i ocupació verda

Pau Solanilla

Un dels factors crítics per al desenvolupament en aquest segle XXI és l'energia. Sense energia no hi ha desenvolupament, i sense una aposta decidida per les energies netes i renovables, no hi ha possibilitat de construir les bases del tan desitjat desenvolupament sostingut. Tothom parla de la necessitat de treballar per a un nou model productiu com un tresor que cerquem però que no sabem gaire bé com arribar-hi. No coneixem el camí exacte, ja que l'economia i el desenvolupament son ciències inexactes, i avui més que mai, encara que sabem desxifrar les paraules claus que porten al tresor: innovació, sostenibilitat i llocs de treball de qualitat.

L'horitzó, però, ens mostra senyals contradictoris sobre el camí que cal agafar. D'una banda treballem amb la previsió d'un fort augment de la

¹ COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS. *A Roadmap for moving to a competitive low carbon economy in 2050*. COM(2011) 112 final.

demanda energètica gràcies a la incipient recuperació econòmica, però sobretot per a la demanda creixent dels països en vies de desenvolupament com la Xina, l'Índia, Sud-àfrica o el Brasil. Una demanda que es basa en el consum de combustibles fòssils amb el consegüent augment de les emissions de CO₂ a l'atmosfera i l'agreujament de les conseqüències en el canvi climàtic. D'altra banda, els escenaris d'inestabilitat política i social a la gran majoria dels països productors de combustibles fòssils fan preveure un augment molt important dels preus en els propers mesos i anys. Tota una tempesta perfecta que ens porta en la direcció oposada a la tan desitjada economia sostenible.

Necessitem, doncs, un nou impuls, una nova voluntat política i una acció creativa i decidida per a un nou model de desenvolupament que aposti per les energies renovables i els anomenats «treballs verds». No es tracta tant d'oferir un horitzó verd, com d'apostar per un model que ens pot portar grans beneficis polítics, econòmics i socials per a tots. No cal explicar gaire en detall els beneficis de les energies renovables, tothom les coneix, però sí que cal explicar els resultats que ja ens aporten i els que ens podrien aportar en una aposta intel·ligent i decidida per aquestes energies.

L'economia verda representa ja el 2,2% dels llocs de treball de l'economia espanyola. Segons l'estudi «Green jobs» realitzat per l'Escola d'Organització Industrial (EOI) i l'Observatori de Prospectiva Tecnològica Industrial (OPTI), és ja té el mateix gruix que el conjunt del sector primari espanyol compost per l'agricultura, la ramaderia i la pesca. Però l'important no és tant el que ja representa, si no el potencial que podria tenir en un futur pròxim en termes d'aportació al desenvolupament sostingut i a la creació de llocs de treball estables i de qualitat. Les energies renovables han estat el subsector que ha contribuït en major mesura al desenvolupament dels clústers industrials ambientals, creant nous nínxols de mercat i pols industrials. Són, igualment, un dels sectors que poden tenir la capacitat de fer de motors per a la creació de noves indústries i per al reciclatge professional de molts sectors industrials en crisi. A més, tenen un índex d'estabilitat molt important, ja que al voltant del 83,7% del treballadors i treballadores compta amb contractes de treball indefinits. Resta, però, el repte de la igualtat, ja que és encara un sector molt masculinitzat en el qual les dones representen el 26,6% dels llocs de treball i molt lligat a tasques administratives.

Malgrat tot, hi ha qui ha trobat en les renovables –els lobbys del petroli i el gas, principalment– un dels culpables de l'anomenat dèficit de tarifa elèctrica que llasta els comptes públics de l'Estat, crítica poc rigorosa si no es fa en context i en comparació amb els costos d'altres energies, i comparant-les amb les corbes d'aprenentatge o amb l'amortització de les instal·lacions. I és que en alguns casos, cal denunciar que estem pagant les energies convencionals al preu més alt del consorci elèctric per a instal·lacions amortitzades des de fa molts anys. Malgrat tot, el percentatge d'energia elèctrica verda sobre el total de l'energia elèctrica neta generada durant l'any 2010 va ser de gairebé el 36%, un pas endavant vers el camí d'un sistema energètic construït sobre les energies renovables i netes. Resta encara, però, el gran objectiu de millorar l'eficiència energètica, aug-

mentar l'autoconsum a través de la generació descentralitzada de petita i mitjana potència, i construir un sistema energètic espanyol i europeu més democràtic i transparent.

I en això treballem molts de nosaltres. Empreses de tota Europa hem demanat a la Unió Europea que fixi un objectiu a llarg termini, en matèria de renovables, que cerqui que tota l'energia que es consumeixi a la UE el 2050 sigui de fonts renovables. De moment, la UE s'ha fixat l'objectiu d'arribar a un 20% de generació energètica amb renovables per a l'any 2020, però hom ha de mirar més enllà, a llarg termini. I és que en un moment en què transitem per un canvi de paradigma, l'aposta europea per a la sostenibilitat i l'economia baixa en carbó, pot ser l'eina més avançada perquè la UE recuperi l'impuls i el lideratge com un veritable actor polític, econòmic i social global.

07 La UE pot ser una zona econòmica de gran productivitat, competitiva i sostenible el 2020?

Susana Borràs

Actualment, la UE registra una taxa de creixement inferior a la dels seus competidors mundials, en part provocada per l'estructura empresarial, la inversió en I+D+i i un mal ús de les TIC. Alhora les economies estan cada cop més interconnectades, amb una creixent competitivitat sobre els recursos, cada vegada més escassos, per part de les economies més desenvolupades i emergents, en les quals la seguretat energètica es manifesta com un dels principals reptes de futur, en la mesura que el creixement continuat de la UE topa amb una realitat limitada d'aquests recursos. La dependència energètica i l'encariment de l'energia, especialment la derivada de combustibles fòssils, constitueixen dues causes d'inestabilitat important. El 80% d'energia consumida prové de combustibles fòssils (petroli, gas natural i carbó) que es troben fora del territori de la UE i, a més, gran part de les reserves mundials d'hidrocarburs es troben en regions vulnerables a la incidència del canvi climàtic, en les quals molts estats productors de petroli i de gas s'enfronten ja a problemes socials, econòmics i demogràfics: el 45 % de les importacions de petroli provenen de l'Orient Mitjà i el 40% de les importacions de gas natural provenen de Rússia. Si es mantenen les tendències i les polítiques actuals, la dependència energètica de la UE podria augmentar des del 50% actual del consum total d'energia fins al 70% el 2030. A més, els preus de l'energia a la UE han augmentat una mitjana del 15% en el darrer any. S'importa un 54% de l'energia d'Europa, que representa un cost de 700 euros per cada ciutadà europeu. La tradicional i forta dependència dels recursos fòssils i alhora el seu esgotament situen la UE en una situació de vulnerabilitat internacional i al mateix temps posen en perill el funcionament del seu mercat. Les conseqüències mediambientals de la dependència dels combustibles fòssils són ben conegudes –entre d'altres, les emissions de gasos d'efecte hivernacle, que produiran un canvi en les condicions meteorològiques extremes–, però no es tracta només de problemes mediam-

bientals: el desenvolupament econòmic i els interessos futurs en matèria de seguretat de la UE també en resultaran perjudicats.

Davant d'aquest escenari, l'Estratègia Europa 2020 es fonamenta en el creixement sostenible, és a dir, pretén promoure una economia que aprofiti els recursos amb eficàcia, que sigui sostenible, verda i competitiva, que faci ús del lideratge d'Europa en la carrera per desenvolupar les tecnologies verdes, reforçant els avantatges competitius de les empreses davant la realitat econòmica i competitiva mundial. La perspectiva de l'Estratègia 2020 pretén ajudar la UE a prosperar, a reduir les emissions de carboni i a utilitzar els recursos limitats de la manera més eficient possible, per tal d'impedir la degradació del medi ambient, la pèrdua de biodiversitat i un ús no sostenible dels recursos. Un futur alternatiu passa, doncs, per diversificar els subministraments d'energia, de manera que es generin noves fonts energètiques que garanteixin la competitivitat i el creixement continuat de la UE, tot evitant una nova lluita global per uns recursos actualment en mans dels països productors de combustible als quals cada vegada més la UE es troba supeditada. Aquests objectius, per tant, es tradueixen en tres camps d'actuació concrets:

- **Competitivitat:** mantenir el lideratge al mercat de tecnologies verdes com a mitjà per garantir un ús eficaç dels recursos en tota l'economia.
- **Lluita contra el canvi climàtic:** reduir les emissions significativament i amb més rapidesa que en el decenni anterior i explotar plenament el potencial de noves tecnologies com la captura i l'emmagatzematge de carboni.
- **Energia neta i eficaç:** aconseguir els objectius d'un 20% de generació de l'energia a partir de fonts renovables, i del 20% de millora de l'eficiència energètica, la qual cosa suposarà una disminució notable de les importacions de petroli i gas, i una creació d'ocupació directa, estimada en més d'un milió de llocs de treball.

La prioritat de creixement sostenible de l'Estratègia 2020 es basa en dues *iniciatives emblemàtiques*. D'una banda, la iniciativa emblemàtica *Una Europa que aprofiti eficaçment els recursos* està relacionada amb els objectius d'energia i clima i se centra en mesures per ajudar a deslligar creixement econòmic i ús de recursos, reduint les emissions de carboni de l'economia europea, incrementant l'ús de fonts d'energies renovables, modernitzant el sector del transport i promovent un ús eficaç de l'energia. L'altra iniciativa, la de competitivitat (*Una política industrial per a l'era de la mundialització*), s'orienta a millorar l'entorn empresarial, especialment per a les pimes, i a donar suport al desenvolupament d'una base industrial forta i sostenible, capaç de competir a escala mundial. De fet, el mateix mercat de l'energia renovable i de les tecnologies verdes creixerà ràpidament en les properes dècades, probablement a més velocitat que qualsevol altre mercat. Aquesta iniciativa exigeix utilitzar el mercat únic per aconseguir un accés ple i millorat al mercat, i la convergència regulatòria per tal d'impulsar el creixement i l'ocupació.

Aquestes dues iniciatives reflecteixen reptes i inquietuds dels ens locals i regionals. Els ens locals i regionals de la UE ja han assumit responsabilitats, per exemple en l'àmbit de la lluita contra el canvi climàtic amb mesures que van més enllà dels objectius dels seus mateixos estats com, per exemple, el Pacte dels Alcaldes o, en l'àmbit del mercat, mitjançant l'adaptació de les normes en matèria de contractació pública.

El creixement net i intel·ligent sols serà possible si la UE fa ús de totes les seves eines –regulació, mercats i posicions negociadores– per establir normes globals i evitar una lluita energètica més enllà de les seves fronteres. El creixement sostenible implicarà, en primer lloc, utilitzar tot el pes negociador de la UE per aconseguir un acord global ambiciós sobre canvi climàtic després del 2012. Els objectius fixats per la UE –reduir les emissions en un 20% el 2020 i en un 30% en el context d'un acord internacional– situen la UE a l'avantguarda de la lluita contra el canvi climàtic. En segon lloc, el món necessita un mercat mundial de carboni per ajudar els països desenvolupats a trobar els sectors més rendibles per reduir les emissions, i a transferir fons perquè el món en desenvolupament pugui saltar directament a l'energia baixa en carboni. En tercer lloc, es poden impulsar inversions a escala mundial en tecnologia verda i adoptar normes ambicioses de la UE per a nous vehicles i aparells, tot aprofitant el pes del mercat únic del món per impulsar la innovació a escala mundial. I s'ha d'acordar un mecanisme d'incentius en tota la UE, que pugui establir plantes de demostració de captura i emmagatzematge de carboni el 2015, amb la qual cosa la UE podrà utilitzar la tecnologia el 2020.

En definitiva, la UE amb l'Estratègia 2020 busca adaptar-se a un món en competència creixent per uns recursos cada vegada més escassos. L'aposta necessària per l'eficiència energètica i les energies renovables topa amb una economia que necessita i busca el creixement continuat per assolir la sostenibilitat en un planeta limitat.

08 **Quin paper pot jugar la Unió Europea en la millora del nostre mercat laboral?**

Ricard Bellera

L'Estratègia Europea d'Ocupació impulsa mesures que permetin assolir tres dels objectius fonamentals de l'Estratègia Europa 2020: arribar a una taxa d'ocupació del 75%, baixar el fracàs escolar per sota del 10% i treure del risc de pobresa 20 milions de persones. Mesures contingudes dins la iniciativa emblemàtica *Agenda de noves qualificacions i ocupacions* i que s'organitzen entorn a quatre prioritats clau que marquen la política d'ocupació europea.

La primera és la de millorar el funcionament dels mercats de treball mitjançant la flexigüretat. Aquest concepte, controvertit, proposa més flexibilitat en la contractació i l'acomiadament a canvi de reforçar la formació, la inserció laboral i la protecció social. La segona proposa anticipar-se a l'evo-

10

preguntes
i respostes sobre
l'Estratègia
socioeconòmica
EUROPA 2020

lució del mercat laboral per facilitar la correspondència entre demanda i oferta; la qual cosa suposa millores en els observatoris del mercat laboral, en la cooperació entre l'àmbit educatiu i de l'ocupació, en la mobilitat geogràfica i en la política d'immigració.

La tercera prioritat apunta a la qualitat de l'ocupació i de les condicions laborals com a claus per reforçar el compromís i motivació dels treballadors. Finalment, la Comissió proposa crear ocupació amb la regularització de l'economia informal i els incentius a l'autoocupació i a la iniciativa empresarial. Aquestes són les mesures que conformen l'esperit de l'Estratègia Europea d'Ocupació, que vol articular-se d'acord amb el diàleg social europeu, i que s'adreça al conjunt de la UE.

La complexitat que suposa la seva aplicació en el nostre entorn es deu en primer lloc a la nostra posició de sortida. Les carències del nostre model de creixement i l'impacte asimètric que ha tingut la crisi a la UE ens han posat en una situació que està ben lluny de la realitat europea. Amb una taxa d'ocupació del 63,9% (59,7% en el cas de les dones), i una fracàs escolar del 30%, serà difícil que Catalunya pugui assolir els objectius de l'Estratègia UE-2020.

L'atur, d'un 18,1% i la temporalitat, d'un 18,8%, fan a més que existeixin dubtes raonables sobre l'eficàcia en l'aplicació de models que, com la flexigüretat, procedeixen de realitats sociolaborals molt diferents a la nostra. Finalment, la política d'austeritat i la manca de liquidesa condicionen l'eficiència d'actors i instruments que com la intermediació, l'educació o la formació, han de jugar un paper central en l'aplicació de l'Agenda de noves qualificacions i ocupacions.

L'Estratègia d'Ocupació Europea és, doncs, un referent important, però que en el cas català, necessitarà més recursos econòmics i un especial esforç en la concertació social. La dotació i bon ús que es faci dels Fons Estructurals, i la continuïtat i millora de l'experiència que ha suposat l'Acord Estratègic seran, per tant, elements clau per garantir que el mercat laboral a Catalunya no acabi perdent el tren europeu.

09 Com es veu reflectit el principi d'igualtat d'oportunitats a l'Estratègia 2020?

Laura Pelay

Un dels grans reptes als quals ha de fer front Europa és la seva capacitat per crear ocupació de qualitat i mantenir l'estat del benestar que tant ens ha costat construir.

Per superar aquest repte, entre d'altres, cal lluitar contra l'abandonament escolar i aconseguir que no superi el 10%, invertir un 3% del PIB en R+D, promoure les energies netes, establir les bases d'una política industrial adaptada a l'economia mundial en què ens ha tocat viure, i modernitzar els mercats laborals.

Quant a aquest darrer punt, les estadístiques estableixen que els nivells d'ocupació a la franja d'edat dels 20 als 64 anys se situen en un 66% (més baix que en altres àrees geogràfiques del món, com ara els Estats Units i el Japó). Destaca el fet que només el 63% de les dones treballa davant del 76% dels homes.

A això cal afegir-hi que la Comissió Europea ha establert com a objectiu per al 2020 que el 75% de la població hauria d'estar ocupada, i es calcula que aquell any es crearan un total de 16 milions de llocs de treball nous que requeriran qualificacions altes.

En aquest panorama del mercat laboral, la UE no es pot permetre el luxe de tenir a la meitat de la població, les dones, al marge dels canvis que s'estan produint. No només per una qüestió de justícia social, sinó també per qüestions demogràfiques i econòmiques. En un moment que es parla tant de l'envelliment de la població, cal l'entrada al mercat del treball dels joves, però també de les dones.

Per aconseguir-ho, a més de l'Estratègia 2020, que és un text propositiu, tenim l'Agenda social europea que engloba la dimensió de política social de l'Estratègia europea per al creixement i l'ocupació, també anomenada Estratègia de Lisboa, que bàsicament té com a objectiu fonamental que les polítiques econòmiques, d'ocupació i socials, siguin complementàries i transversals.

En el cas de la igualtat d'oportunitats, i concretament del gènere, els objectius principals seran aconseguir que aquest col·lectiu tingui la mateixa retribució que els seus companys homes, afavorir que accedeixin al món de la recerca i de la ciència, lluitar contra l'anomenat sostre de vidre, i perquè això sigui possible, caldrà implementar polítiques que afavoreixin la participació equilibrada d'homes i dones en l'activitat laboral i familiar, promoure el permís parental, i incentivar la construcció d'escoles bressol o altres instruments que permetin a les dones tornar al seu lloc de treball ràpidament i en condicions, després del permís de maternitat.

Per fer que això sigui possible, la Comissió Europea posa en marxa línies de finançament a través de les quals els organismes de caràcter territorial que es troben més a prop dels ciutadans com ara els ajuntaments, els consells comarcals, les diputacions i les organitzacions sindicals, entre d'altres, puguin posar en marxa projectes que tinguin aquesta fita. Bàsicament es tracta del programa PROGRESS (2007-2013) i els Fons socials europeus (FSE).

La igualtat d'oportunitats és una responsabilitat comuna a tota la població. Necessitem la implicació de les institucions europees, estatals, autonòmiques i locals, per aconseguir aquesta fita, però també ens hem d'autoexigir el compromís de les organitzacions empresarials i sindicals de crear ocupació estable i de qualitat que afavoreixi la incorporació de les dones al mercat de treball amb plenes garanties. Perquè la igualtat real comença a la feina.

El redactat de l'Agenda 2020 va finalitzar el 2010, que va ésser l'Any Europeu contra la pobresa i l'exclusió social. Va ser durant els sis mesos que durà la Presidència espanyola que es va incorporar aquesta lluita com una de les prioritats de l'Agenda 2020, tenint en compte l'esfereïdora xifra de 80 milions d'europeus en situació de pobresa (un 18% de la població de la UE) i la convicció que no es pot bastir un sistema econòmic i social cohesionat i desenvolupat girant l'esquena tant a la pobresa com a l'exclusió, dos fenòmens que es retroalimenten, que parteixen de les mateixes bases.

Per una banda, es posa l'accent en el fet de garantir que ben bé la meitat de la població en edat d'estudiar assoleixi els nivells superiors de l'ensenyament reglat, i se subratlla de manera especial la importància de lluitar contra el fracàs escolar, origen i punt de partida, en bona part, de l'exclusió i de la pobresa.

Cal subratllar que també es pretén impulsar un model econòmic que asseuri la generació d'ocupació, nòdul axial, sens dubte, en la vertebració d'un sistema social i polític que posi fi a l'exclusió social i que faci de la pobresa un record del passat. Això inclou posar l'accent en la responsabilitat social de les empreses.

L'Agenda inclou el desenvolupament d'iniciatives específiques que puguin aconseguir que el discurs no resti en la pura abstracció, i d'entre aquestes iniciatives, destaca la *Plataforma europea contra la pobresa*, la qual, a més de tenir com a fita una certa socialització dels beneficis, també té com a objectiu augmentar la cohesió de les societats, sense la qual el terreny per a l'exclusió augmenta de manera exponencial i s'impossibilita que els més desfavorits participin plenament i de manera activa en el conjunt de la vida social. Cal lamentar, però, que en cap moment es parli de l'eradicació total de la pobresa, sinó de la seva mitigació i contenció perquè no resulti perjudicial per a la reproducció del sistema global, la qual cosa és un clar reflex d'una certa influència «neoliberal» en el redactat de l'Agenda.

La importància de garantir la inserció econòmica del jovent i de les dones resulta un altre tret destacable pel que fa a la seva incidència en un sector poblacional clarament afectat per l'empobriment, les dificultats d'accés al mercat de treball i la mercantilització de necessitats bàsiques com ara l'habitatge.

Per últim, l'Agenda 2020 posa un èmfasi especial en la cohesió territorial del conjunt de la Unió Europea que pugui suprimir els desequilibris socioeconòmics que són el principal detonant de l'existència d'importants bosses de pobresa i d'exclusió social en diverses àrees geogràfiques, de cap a cap del continent.

1. Què ha passat des de l'agenda de Lisboa 2010 a l'Estratègia econòmica EUROPA 2020?

Joaquim Millan, secretari general del Consell Català del Moviment Europeu i director d'EUROLOCAL.
info@eurolocal-cas.com

2. Com ens beneficiarem de l'Estratègia de «unió per a la innovació» dins l'Europa 2020?

Ricard Jiménez, director científic de la Fundació Privada ASCAMM.
rjimenez@ascamm.com

3. Educació i formació a la UE: per a un creixement intel·ligent i socialment inclusiu a Europa

Esther Niubó, coordinadora de les Relacions Internacionals i Institucionals de la Fundació Rafael Campalans i col·laboradora acadèmica del Departament de Ciències Socials d'ESADE.
esther.niubo@fcampalans.cat

4. Agenda Digital

Francisco Luis Benítez, expert en comunicació digital i RSC 2.0 i conseller delegat de Opiniolab.
pacoluis@opiniolab.com

5. La lluita contra el canvi climàtic, una prioritat de l'Estratègia Europa 2020

Arnau Queralt, expert en sostenibilitat i president del Col·legi d'ambientòlegs de Catalunya.
arnau.queralt@gmail.com

6. Energies renovables i ocupació verda

Pau Solanilla, director de Comunicació i Relacions Institucionals d'Electria.
p.solanilla@electria.es

7. La UE pot ser una zona econòmica de gran productivitat, competitiva i sostenible el 2020?

Susana Borrás, professora en Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals de la Universitat Rovira i Virgili.
susana.borras@urv.net

8. Quin paper pot jugar la Unió Europa en la millora del nostre mercat laboral?

Ricard Bellera, responsable de Política Internacional de CCOO de Catalunya.
rbellera@ccoo.cat

9. Com es veu reflectit el principi d'igualtat d'oportunitats a l'Estratègia 2020?

Laura Pelay, secretària adjunta a la Secretària General de la UGT de Catalunya.
lpelay@ugtcatalunya.cat

10. Lluita contra la pobresa i l'exclusió social

Joan Manuel Cabezas, coordinador de la consultoria Etnosistema.
joanmanuel.cabezas@gmail.com

Amb el suport i amb la col·laboració de

**Generalitat
de Catalunya**

**Diputació
Barcelona**

Publicació **+E**uropa Preguntes i respostes sobre temes de la UE

- Dades per entendre el Partenariat Euromediterrani
Esther Barbé Izuel (desembre de 2006)
- L'Europa de les regions
Anna Repullo i Grau (març de 2007)
- La situació de la immigració i l'estrangeria a Espanya i a Europa en el 2006
Eduard Sagarra i Trias (desembre de 2007)
- El paper dels municipis a la Unió Europea
Cristina Pellisé de Urquiza (abril de 2007)
- Conectar con Europa, participar en Europa
Susana del Río Villar (abril de 2008)
- La comunicació del ciutadà amb les institucions comunitàries
Carme Colomina i Saló (maig de 2009)
- El canvi climàtic: del fenomen global a les respostes locals
Arnau Queralt i Bassa (juny de 2010)
- La nova Unió Europea després del Tractat de Lisboa
Institut Universitari d'Estudis Europeus: Susana Beltran, Andrea Noferini, Mirna Nouvilas, Montserrat Pi, Blanca Vilà (directora de l'IUEE) (novembre de 2010)
- L'Estratègia socioeconòmica EUROPA 2020
Ricard Bellera, Francisco Luis Benítez, Susana Borràs, Joan Manuel Cabezas, Ricard Jiménez, Joaquim Millan, Esther Niubó, Laura Pelay, Arnau Queralt, Pau Solanilla (juny de 2011)

Provença, 281, 2n 6a - 08037 Barcelona
Tel. 93 487 98 15

www.ccmeur.cat - info@ccmeur.cat